

УДК 791.83

Н. К. ГЕРАСИМЕНКО, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми Циркові жанри Київської муніципальної академії естрадного та циркового мистецтва

Науковий керівник: кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри циркових жанрів Київської муніципальної академії естрадного та циркового мистецтва **ШАРИКОВ Д. І.**

ОСОБЛИВОСТІ РЕЖИСЕРСЬКОГО ВИРІШЕННЯ ЦИРКОВОГО НОМЕРУ У ЖАНРІ ЕКВІЛІБРИСТИКА НА РОЛАХ НА ПРИКЛАДІ КМАЕЦМ

У тезах визначено особливості режисерського вирішення циркового номеру в жанрі еквілібристики на ролах на прикладі КМАЕЦМ творчого проєкту «Містер Трололо». Розкривається особливість жанру еквілібристика та синтез мистецтв у цирку сьогодення.

***Ключові слова:** циркове мистецтво, циркові жанри, еквілібристика, синтез мистецтв.*

Розвиток еквілібристики наприкінці ХХ – початку ХХІ століття показав, що цей жанр циркового мистецтва може не тільки є прибутковим, але ще розважальний та позитивно впливає на психологічний стан людини. Специфіка цирку полягає у створенні художніх образів за допомогою рухів, трюків, акторського мистецтва. Демонструючи віртуозно-вільне володіння важко освоюваними предметами (тваринами, простором, власним тілом тощо), цирковий артист творить це за законом ексцентричності, розкриваючи вищі людські можливості. Еквілібристика – це професія, яка потребує серйозного підходу для підготовки спеціалістів цієї галузі. У світі існує багато циркових студій, шкіл, навчальних закладів, де еквілібр вивчають на початковому, середньому та вищому рівнях [2].

Еквілібристика, так як і інші жанри циркового мистецтва, не стоїть на місці, а навпаки – стрімко розвивається. Виникає новий

оригінальний реквізит, синтезуються жанри, створюються дивовижні номери, де еквілібр вже не є стандартним набором трюків, а стає справжнім яскравим перформансом.

Цирковий номер «**Містер Трололо**» у жанрі еквілібристика на ролах У виконанні випускника КМАЕЦМ – **Олега Тюріна**, режисер-постановник, заслужений діяч мистецтв, професор кафедри циркових жанрів факультету сценічного мистецтва – **Микола Баранов**. Цікавий для аналізу його циркологічно-режисерської складової.

Комічний номер «Містер Трололо» є випускним номером КМАЕЦМ. Він був поставлений у 2014-му р. Постановка робилася з прагненням поєднати жанр еквілібристики на ролах з акробатикою, тобто вдатися до синтезу жанрів у цирковому мистецтві. Режисерська робота проводилася переважно у стінах Київської муніципальної академії естрадного та циркового мистецтв та в стінах Київського національного цирку під керівництвом Миколи Баранова. Він як режисер допоміг розкрити акторські здібності виконавця, які дуже допомогли в постановці номера. Найважливішу роль у номері відіграє не тільки трюкова частина, а й спілкування з глядачем [2; 3].

Музичне оформлення номеру повинно відповідати характеру артиста, доповнювати й розкривати його внутрішній світ. Під час вибору музики виникли труднощі. Перший варіант мелодії, підібраний режисером, був недостатньо ритмічний, щоб виконувати балансування. Було декілька невдалих спроб попадання в музичний ритм. Тому було прийнято рішення замінити музику. Робився пошук сучасних музичних композицій, які могли б відповідати темпу балансування й давати відчуття ретро стилю [1;3].

Для цього номеру була знайдена спеціальна музична композиція Едуарда Хіля «Трололо», яка цілком відповідала темпоритму й настрою вже зроблених комбінацій. Сюжетні

вправи вибудовувались і корегувались, відштовхуючись від того чи іншого акценту. В постановці номеру трюки й комбінації відповідають настрою й акцентам музичного супроводу, під час яких глядач сам розуміє, що зараз можна підтримати артиста оплесками.

У номері поєднувався вокальний спів (артист вдає, що співає) і водночас досягається балансування. Режисер дав чітку уяву, якого образу слід дотримуватись. Відповідно цьому був пошитий костюм, в якому поєднувались яскраві кольори, які характерні для 1950-х років у стилі «стиляги». А саме піджак червоного кольору, жовта краватка і штани в клітинку. Була розроблена відповідна зачіска. Щоб зробити її відповідно образу, я відрощував волосся, щоб поставити зачіску в стилі «еракез».

Накладався звичайний класичний грим. Треба було підібрати спокійні кольори для обличчя, які б не заважали підкреслити виразність і яскравість очей та губ, що для цього номеру було дуже важливим.

Номер виконується на п'єдесталі, на якому розставлено п'ять катушок. Протягом номеру будувалися піраміди різної складності, на яких виконувались трюки, такі як: стійка на руках на трьох катушках. Після сходу зі стійки я одразу зстрибував на ці три катушки і робив сальто вперед. Одним з найскладніших трюків мого номеру було сальто назад з чотирьох катушок. Фінальним трюком номеру була піраміда з п'яти катушок, з якої робилася «розніжка». Під час виконання номеру, з метою безпеки, було обрано взуття з гумовою підошвою, щоб уникнути ковзання по дошці під час балансування і стрибків. Також на стіл клався гумовий килимок, щоб катушки не ковзали по дерев'яній основі [3].

Роль режисера у постановці номеру дуже важлива. Режисер повинен знайти щось індивідуальне в артисті й доповнити це засобами художнього оформлення. Потрібно створювати номер,

відштовхуючись від індивідуальності артиста, а не намагаючись зіпнити з нього те, що вже було зроблено. Весь номер, так чи інакше, пронизаний балансуванням на катушках, але не у класичному його понятті, а у формі поєднання синтезу різних жанрів, що зробило цей номер естетично привабливішим.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Види еквилібристики. Еквилибр на руках : веб-сайт. URL: <https://air-dance.ru/about/stati/207-vidyi-ekvilibristiky.-ekvilibr-na-ruках/> (дата звернення: 11.11.2023).

2. Романенкова, Ю., Ігнатов, О., Гандзюк, В. Експерименти молодих артистів у жанрі парного ручного еквилібру у контексті розвитку українського проекту «Raw Art». *Science, research, development*. London, 2018. С. 29–34.

3. Rola Bola act Oleg Tytin : веб-сайт. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=3Z3nmEZt4g4> (дата звернення: 11.11.2023)

УДК 793.3(540)

О. ГРИНЬ, здобувач другого рівня вищої освіти спеціальності 024 Хореографія кафедри мистецтвознавства та позашкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

Науковий керівник: доктор мистецтвознавства, доцент, завідувач, професор кафедри мистецтвознавства та позашкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка **ПОГРЕБНЯК М. М.**

ХРАМОВИЙ ТАНЕЦЬ БХАРАТАНАТЪЯМ: РЕЛІГІЙНО-ФІЛОСОФСЬКІ ВИТОКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ХОРЕОГРАФІЇ

У статті з'ясовані релігійно-філософські витоки храмового танцю Бхаратанатъям та особливості його хореографії.

Ключові слова: індійський храмовий танець, ритуальний танець, Бхаратана.

Бхаратанатъям (бга – «бгава», почуття, емоції; ра – «рага» – мелодія, та – «талам» – мистецтво ритму, натъям – танець) – вид